

Evangelická teologická fakulta

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce:	Práce s mládeží v Českobratrské církvi evangelické
Jméno studenta:	Zuzana Férová
Vedoucí:	Mgr. Michael Martinek, Th.D.
Oponent:	doc. Michal Kaplánek, Th.D.
Oficiální zadání:	{Kritická analýza pastoračního přístupu k mládeži na příkladu konkrétní instituce.}
Studium:	JABOK B ETF [roč 3]

Autorka předložené bakalářské práce si stanovila ambiciózní cíl: „popsat a zhodnotit, jak je realizována práce s mládeží v ČCE“ (s. 8). Takto pojatý cíl je jistě příliš široký pro bakalářskou práci. Nelze se tedy divit tomu, že autorka soustředila své úsilí hlavně na výzkumnou část, od níž si zřejmě slibovala, že jí pomůže objevit jak skutečně „vypadá práce s mládeží na sborech“ (s. 63). Tato domněnka je pro mě interpretačním klíčem, který mi umožňuje, abych se při hodnocení předložené práce nesoustředil pouze na metodické nedostatky práce, ale postřehl úsilí autorky shromáždit pomocí dotazníkového šetření co nejvíce informací o práci s mládeží v jednotlivých sborech (ne tedy „na sborech“) ČCE.

Struktura práce je poplatná vágně formulovanému cíli práce. První dvě kapitoly představují jakýsi teoretický úvod práce, v němž se autorka vyrovnává jak s pojmem „mládež“, a to zejména z psychologického hlediska, tak i se „specifiky práce s mládeží v křesťanském prostředí“, která spatřuje ve víře a duchovním doprovázení. V třetí a čtvrté kapitole se autorka věnuje struktuře a obsahu pastorační práce s mládeží v rámci sborů ČCE, a to jak podle dostupných církevních dokumentů, tak i na základě vlastní zkušenosti. V páté kapitole uvádí poněkud nekonzistentně stručný přehled dějin práce s mládeží ČCE podle sborníků s názvem *Církev v proměnách času* (Praha, Kalich 1969 a 2002). Za jádro práce považuji výzkumné šetření, jemuž je věnována šestá kapitola.

Po stránce vzhledu a vnější úpravy je předložená práce na velmi dobré úrovni. Slabší je úroveň formální a jazyková. Ačkoliv se autorka snaží svědomitě citovat, činí tak velmi nestandardně: jelikož vychází většinou z druhotných pramenů (učebnice, přehledy), referuje o názorech autorit tak říkajíc „z druhé ruky“ (odkaz typu ERIKSON, E. in VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*, str. 246, který najdeme např. na straně 11, je zavádějící). Zejména v první kapitole, v níž vychází z vývojové psychologie, vyvolává text dojem, že autorka neumí správně zacházet s prameny: uvádí k tématu „mládež“ různé výroky různých autorit, bez jakéhokoliv srovnání či syntézy. Seznam literatury je navíc poměrně chudý (13 knižních titulů, 1 odborný článek, 1 závěrečná práce, 1 církevní dokument a 4 webové stránky).

Z jazykového hlediska je třeba pozitivně ocenit, že autorka samostatně formulovala své závěry. Některé myšlenky jsou však formulovány nejasně (např. na s. 22: „K tomuto jevu také přispívá teologický jazyk a některé nesnadné vysvětlení pojmů a snad i strach, že vlastní vysvětlení bude postrádat určitý rozměr“ – není jasné, co se myslí „nesnadným vysvětlením pojmů“ anebo „určitým rozměrem“); místy se objevují interpunkční chyby a chybné předložkové vazby (např. u zmíněného výrazu „na sboru“). V anglickém abstraktu jsou použity nesprávné výrazy jako např. *work with youth* místo odpovídajícího *youth work*.

V teoretických pasážích se autorka dopouští překvapivých chyb. Udivilo mě, z čeho autorka usoudila, že „pastorační pracovník z kontextu knížky Martinka (je myšlena kniha *Ztracená generace?* – pozn. oponenta) pracuje s mládeží, která není v církvi a pravděpodobně nevěří“ (s. 24). Současně se autorka domnívá, že „pracovník s mládeží“ pracuje s mládeží, která nějakým způsobem věří (srov. tamtéž). Toto tvrzení koresponduje s výše zmíněnou neznalostí pojmu *youth work*, a tedy i *youth worker*. Zaměnění těchto pojmů u studenta oboru *Pastorační a sociální práce* je zarážející.

Autorce se sice podařilo poskytnout i v tzv. „teoretické části“ určitý vhled na práci s mládeží (spíše bych z hlediska středoevropského pojetí pastorální teologie řekl na „pastoraci mládeže“), je však plný zjednodušujících a zčásti chybných informací. Když například vymezuje období dospělosti z hlediska vývojové psychologie, zapomíná na to, že oba etablovaní autoři (Řičan i Vágnerová) psali první vydání svých knih na přelomu 80. a 90. let, takže některé informace týkající se adolescence a rané dospělosti dnes už neplatí. Podobně zarážející je zmínka o ETF na s. 43, kde uvádí, že „fakulta tedy vychovává nové faráře a farářky“ a zcela mlčí o vlastní oboru, který stu-

duje a který má jiné zaměření.

Pokud hodnotíme výzkumnou část, musíme ocenit, že se autorce podařilo získat poměrně velké množství respondentů (odpovědělo 76 z potenciálních 207 respondentů, což je 36,7%). Také sestavený dotazník má - v případě úplného vyplnění - vysoký informační potenciál. Rovněž interpretace a závěry, která autorka uvádí jsou jistě zajímavé a částečně i relevantní. Bohužel ani výzkumná část není zpracována metodicky správně: o výzkumném vzorku se dozvídáme poměrně málo, kvantitativní ani kvalitativní údaje nejsou dány do korelace s proměnnými respondentů; autorka kombinuje metodiku kvalitativní s kvantitativní, otevřené otázky mají proto spíše charakter brainstormingu než kvalitativního výzkumu; jakákoliv „diskuse“ chybí - obsah podkapitoly „diskuse“ neobsahuje žádné srovnání ani s teoretickými kritérii, ani s výsledky podobných výzkumů.

Navrhované hodnocení: D

Zdůvodnění, závěr: Práci takto pojatou je obtížné hodnotit. Na jedné straně se na práci pozitivně odráží jak zaujetí autorky pro téma, tak i úsilí, které věnovala výzkumné části. Na druhé straně práce prozrazuje, že studentka podcenila vědeckou dimenzi práce. Jinými slovy: chtěla se něco podstatného dozvědět o realitě pastorační mládeže v ČCE, a to se jí podařilo; v bakalářské práci ovšem měla také prokázat hlubší porozumění tematické a schopnost uchopit téma metodicky správně, ať už z hlediska praktické teologie nebo sociální práce, příp. pedagogiky - a to se jí, dle mého soudu, nezdařilo.

Vzhledem k tomu, že se jednalo v podstatě o práci deskriptivní a s ohledem na úsilí věnované provedenému výzkumnému šetření doporučuji práci k obhajobě.

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě: Studentka by měla v rámci obhajoby objasnit rozdíl mezi "pastoračním pracovníkem" a "pracovníkem s mládeží".

Doporučuji/nedoporučuji k obhajobě: doporučuji

V Čelákovících dne 9. 6. 2016

.....
podpis oponenta práce